

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. birželio 28 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Gražinos Davidonienės (kolegijos pirmininkė) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. birželio 19 d. paduotu **trečiojo asmens Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. balandžio 6 d. nutarties peržiūrėjimo

n u s t a t ė:

Ieškovas A. M. prašė priteisti iš atsakovės Lietuvos Respublikos, atstovaujamos Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, 200 000 Eur neturtinę žalą, 52 000 Eur negautų pajamų ir 24 000 Eur turtinės žalos atlyginimą. Kauno apygardos teismas 2022 m. lapkričio 9 d. sprendimu ieškinių tenkino iš dalies ir priteisė ieškovui iš atsakovės 5 000 Eur išlaidų, turėtų baudžiamojoje byloje už teisę gynybą. Lietuvos apeliacinis teismas 2023 m. balandžio 6 d. nutartimi Kauno apygardos teismo 2022 m. lapkričio 9 d. sprendimą paliko nepakeistą.

Kasaciniu skundu trečiasis asmuo prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo 2023 m. balandžio 6 d. nutartį ir Kauno apygardos teismo 2022 m. lapkričio 9 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinių atmesti.

Trečiojo asmens kasacinis skundas grindžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Trečiojo asmens

kasaciniame skunde nurodomi tokie esminiai argumentai:

1. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nepagrįstai sprendė, kad atstovavimo išlaidos, patirtos baudžiamajame procese, kuriame priimtas išteisinamasis nuosprendis, ir neatlygintos tame procese, kuriame jos buvo patirtos, atlyginamos vadovaujantis bendrosiomis deliktinės atsakomybės normomis (CK 6.249 straipsnis), valstybės atsakomybės nesiejant su valstybės pareigūnų veiksmų teisėtumu/neteisėtumu. Teismų buvo padaryta neteisinga išvada, kad atstovavimo išlaidų, patirtų baudžiamajame procese, priteisimas civilinėje byloje dėl žalos atlyginimo, nesiejant jų atlyginimo su pareigūnų neteisėtais veiksmais, kaip viena iš būtinų valstybės deliktinės atsakomybės sąlygų, bei su teisės normos, numatančios tokių išlaidų atlyginimą, galiojimu laike, yra galimas. Neteisėti veiksmai yra būtina sąlyga visais atvejais deliktinei atsakomybei kilti, nepriklausomai nuo to, ar vadovaujamasi bendrosiomis ar specialiosiomis (CK 6.272 straipsniu) deliktinės atsakomybės normomis, todėl toks materialiosios teisės normos aiškinimas, kad deliktinė atsakomybė taikoma nesant visoms būtinoms sąlygoms deliktinei atsakomybei kilti prieštarauja ne tik suformuotai teismų praktikai, bet ir pačiai deliktinės atsakomybės esmei.
2. Teismai neteisingai sprendė, kad išlaidos advokato pagalbai baudžiamojoje byloje atlyginamos nesiejant šių išlaidų priteisimo ne tik su pareigūnų ir (ar) teismo neteisėtų veiksmų nustatymu, bet ir su BPK 106 straipsnio 3 dalies normos galiojimu laike. Konstitucinis Teismas dar 2007 m. lapkričio 29 d. nutarime konstatavo, kad su konstituciniu teisės valstybės principu yra susijęs principas įstatymas atgal negalioja, pagal kurį teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį ir neleidžiamas teisės aktų galiojimas atgaline tvarka, nebent būtų palengvinama teisės subjektų padėtis, kartu nepakenkiant kitiems teisės subjektams.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamo teismo procesinio sprendimo motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso

350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

n u t a r i a :

 Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir gražinti jį padavusiam asmeniui.
 Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Grażina Davidonienė

Algirdas Taminskas